

از بام می خواند و از در می راند

حمزه نوذری

جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

مدیران و کارشناسان سازمان‌های دولتی سمن‌ها و خیریه‌ها را سرزنش می‌کنند که چرا خدمات شما به افراد جنبه تسکینی دارد و باید از رویکرد اهدای سبد کالا و بسته‌های غذایی به سمت توانمندسازی تغییر جهت بدهید. طرح‌هایی را که مبتنی بر توانمندسازی است، گسترش دهید. یعنی راهبرد و خدمات این سازمان‌ها باید به‌گونه‌ای باشد که جزئی از فرایند توسعه اجتماعی و اقتصادی باشند. سال‌هاست که کارشناسان و مدیران دولتی در سخنرانی‌هایشان سعی دارند سازمان‌های مردم‌نهاد را از تمرکز بر نیازهای بیولوژیکی بازدارند و به اصطلاح آسیب‌شناسی کنند. دائماً این سازمان‌ها را راهمبایی و ارشاد می‌کنند که ابعاد روانی و اجتماعی انسان‌ها را فراموش نکنید و با دادن سبد کالا، تن‌پروری نکنید. اما گویی همه مصداق این ضرب‌المثل باشد که از بام می‌خواند و از در می‌راند؛ یعنی فعل و زایش متفاوت است. دولت که عمل سازمان‌های غیردولتی را که مبتنی بر تأمین کالا برای افراد است، سرزنش می‌کند اما خودش همان کار را انجام می‌دهد. شاید بزرگ‌ترین کار دولت دادن کالابرج و تهیه بسته‌های کالایی برای افراد جامعه باشد. دولتی که حمایت‌گرایی این سازمان‌ها را نقد می‌کرد که نباید افراد جامعه را به فرهنگ سبد کالایی عادت داد، در شرایط فعلی مهم‌ترین راهبرد خود را حمایت غذایی معرفی می‌کند. کارشناسانی که خدمات خیریه‌ها و سمن‌ها برای دادن اقلام غذایی را سخت مورد نکوهش قرار می‌دهند که چنین کاری حس توانمندی، عزت نفس و آزادی‌خواهی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد، خود دست‌اندرکار آن شده‌اند.

کارشناسان غیردولتی هم که خدمات این سازمان‌ها را نشان‌دهنده غفلت از ابعاد روانی-اجتماعی و پیامدش را بازتولید وابستگی تلقی می‌کردند، در مقابل رویکرد فعلی دولت سکوت کرده‌اند.

یادداشت

سیاست بی سررسید

امیرحسام اسحاقی

استاد دانشگاه

وزیر خارجه ایران شنبه ۲۵ مهر در بغداد از طرحی سخخ گفت که به گفته او، در صورت تحقق شرایط لازم، می‌تواند ظرف هفت روز عبور عادی کشتی‌ها از تنگه هرمز را بازگرداند؛ پیشنهادی که اعلام کرده از طریق قطر منتقل شده است. میان اعلام چنین امکانی و تحقق آن فاصله‌ای هست که با خوش‌بینی یا بدبینی بر نمی‌شود. مسئله برای مردم در همین فاصله جریان دارد؛ تا روشن‌شدن نتیجه، چگونه باید کار کرد، قرارداد بست، درمان را ادامه داد و برای زندگی تصمیم گرفت؟ این پرسش، سیاست خارجی را به خرید روزانه تقلیل نمی‌دهد؛ یادآوری می‌کند که تصمیم‌های بزرگ، زمان زندگی مردم را نیز مصرف می‌کنند. امنیت کشور، استقلال تصمیم‌گیری و معیشت جامعه، سه پرورنده بی‌ارتباط نیستند. سیاستی که برای دفاع از آینده طراحی می‌شود، باید توضیح دهد در فاصله رسیدن به آن آینده، چگونه امکان زیستن و ساختن را حفظ خواهد کرد. بهای بالاتکلیفی از همین نقطه آغاز می‌شود؛ جایی که هزینه انتظار روشن نیست، اما پرداخت آن هر روز ادامه دارد.

ابهامی که هزینه دارد

منظور از بالاتکلیفی، ندانستن همه جزئیات فردا نیست؛ چنین دانشی در هیچ کشوری وجود ندارد. منظور، نداشتن افقی قابل‌انکا برای تصمیم‌های ضروری است؛ اینکه محدودیت فعلی تا چه زمانی برقرار می‌ماند، با چه شرطی تغییر می‌کند و اگر تغییر نکرد، برنامه جایگزین چیست. تعبیر «نه جنگ و نه صلح» نیز اینجا توصیفی تحلیلی از چنین افقی است؛ درباره وضعیت حقوقی مخاصمه یا اعتبار یک آتش‌بس داوری نمی‌کند. خطر، تبدیل‌شدن وضعیت

استثنائی به روالی است که زمان بازبینی ندارد. البته هر دشواری اقتصادی را نمی‌توان حاصل این ابهام دانست.

دوشنبه ۲۷ مهر ۱۴۰۵	
۸ جمادی‌الاول ۱۴۴۸	
۱۹ اکتبر ۲۰۲۶	
سال بیست‌وسوم	
شماره ۵۵۰۴	
۴۰ هزار تومان	
۸ صفحه	

«شرق» در گفت‌وگو با سه نماینده مجلس پیامدهای جنگ روانی آمریکا، اختلافات سیاسی داخلی و بلاتکلیفی مردم و مدیران را بررسی می‌کند

ذهن‌های جنگ‌زده

زهره فراهانی: از جنگ ۱۲ روزه تا جنگ ۴۰ روزه و ماه‌های پرتهاپ پس از آن، یک پرسش همچنان در زندگی ایرانیان تکرار می‌شود: «امشب جنگ می‌شود؟». تهدیدهای تازه آمریکا، خبر بررسی استفاده از «مادر بمب‌ها»، تحریم‌های اقتصادی و اختلافات سیاسی داخلی، این پرسش را زنده نگه داشته‌اند. اما مسئله دیگر فقط احتمال حمله نظامی نیست؛ طولانی‌شدن وضعیتی است که در آن بخشی از تصمیم‌های اقتصادی، برنامه‌های خانوادگی و حتی تغییرات مدیریتی زیر سایه جنگ باقی مانده‌اند. سه نماینده مجلس در گفت‌وگو با «شرق»، از سه زاویه متفاوت به این وضعیت پرداخته‌اند؛ یکی از نقش جریان‌های سیاسی داخلی در تشدید نگرانی‌ها می‌گوید، دیگری

گزارش «شرق» از بحران پساقاعدگی زودرس زنان ایرانی که از حد نصاب یک تا پنج درصد آمارهای جهانی بالاتر است

زودتر از موعد، دورتر از تصور

صفحه ۵

یادداشت

پناهندگی زیر سایه مادر بمب‌ها

تعارفات جهان‌وطنی زیر چتر تهدید

امیر نیک‌رویان

روزنامه‌نگار

روستایی در آن سوی مرز باشد، این تفاوت انگیزه‌ای قابل درک برای مهاجرت است، اما حقی برای دریافت حمایت پناهندگی ایجاد نمی‌کند. بی‌تردید در افغانستان تحت حاکمیت طالبان، زنان، مخالفان سیاسی و برخی اقلیت‌ها همچنان در معرض خطر هستند، اما نمی‌توان از این واقعیت نتیجه گرفت که تمام مهاجرت‌های صورت‌گرفته از افغانستان، ماهیتی پناه‌جویانه دارند. حمایت از انسان در معرض خطر، تعهدی حقوقی و انسانی است؛ پذیرش مهاجرت اقتصادی، موضوع ظرفیت‌سنجی و سیاست‌گذاری عمومی است. ابعاد مسئله نیز کوچک نیست. طبق آمار اعلام‌شده وزارت کشور در شهریور ۱۴۰۵، بیش از چهار میلیون و ۵۶۰ هزار تبعه خارجی در ایران شناسایی شده‌اند

یادداشت

در حاشیه ترور زنان در بلوچستان

احسان هوشمند

در هفته‌های گذشته چند درگیری مسلحانه در سیستان‌وبلوچستان روی داده که با تلفاتی هم همراه بود. در ماه‌های گذشته بر شمار درگیری‌های نظامی در این استان افزوده شده است و متأسفانه در این درگیری‌ها افزون بر نیروهای نظامی، گروهی از شهروندان عادی نیز قربانی این خشونت‌ها شده‌اند. این رویدادهای مسلحانه پس از آن افزایش یافت که چند گروه مسلح اعلام ائتلاف کردند و جریان موسوم به جیش‌العدل با چند گروه کوچک‌تر، ائتلافی به نام جبهه مبارزین مردمی را تشکیل دادند؛ موضوعی که به اندازه کافی در رسانه‌های کشور درباره آن بحث و بررسی نشد. با آغاز جنگ و حملات آمریکا و اسرائیل به ایران، بر میزان حملات این گروه ائتلافی تازه‌تأسیس افزوده و شمار تلفات نیز با افزایش روبه‌رو شد. حتی از نظر جغرافیایی نیز درگیری‌ها در گستره وسیع‌تری روی داد. اینکه آیا تشکیل چنین ائتلافی ناشی از ورود عامل خارجی در این ائتلاف‌سازی است یا خیر، نیازمند دسترسی به اسناد و مدارک متقن است که چنین اسنادی اینک در دسترس نیست. اما نوع عملیات‌های روی‌داده و سلاح‌های در اختیار نشان می‌دهد این ائتلاف و سازمان جدید با تسلیحات بیشتری وارد فاز جدیدی از درگیری‌های نظامی شده است.

یکی از اتفاقات نگران‌کننده و عجیب دور جدید درگیری‌ها، کشته‌شدن دو نفر از بانوان توسط گروه‌های مسلح در بلوچستان است. در هفته‌های گذشته خانم نصرت افتخاری، معاون فرهنگی و اجتماعی نیروی انتظامی در استان سیستان‌وبلوچستان در زاهدان ترور شد و سپس خانم افسانه عقلا، فرمانده بسیج خواهران شهرستان مهرستان در برابر دیدگان فرزندانش ترور شد. کشته‌شدن این دو بانو بازتاب اجتماعی و رسانه‌ای بسیاری در پی داشت. این از معدود دفعاتی است که در تاریخ معاصر ایران و به‌ویژه در استان سیستان‌وبلوچستان، بانوان هدف ترور و عملیات نظامی قرار می‌گیرند. در سال‌های گذشته چنین اتفاقاتی به‌هیچ‌وجه روی نمی‌داد و مشخص نیست عاملان آن چه اهدافی را تعقیب می‌کنند. مولوی عبدالحمید، امام جمعه اهل سنت زاهدان، دراین‌باره هشدار داده و تأکید کرده: «کشتن زنان «غایر با فرهنگ منطقه» است؛ حرمت زنان، در هر لباس و ارگانی که هستند، باید حفظ شود». به طور مشخص مولوی عبدالحمید به ویژگی‌های فرهنگی بلوچستان اشاره کرده و یادآور این نکته شده که در این منطقه

کیفیت اینترنت زیر سایه فیلترینگ و عدم سرمایه‌گذاری در زیرساخت قرار گرفته است

کیفیت اینترنت در انتظار بهبودی

برگزیده‌ها

صادرکنندگان و تجار ایرانی از شرط تازه و سخت‌گیرانه کشور همسایه برای مرادوات تجاری و توقف تجارت بین دو کشور می‌گویند؛

دست رد پاکستان

روزهای پرتهاپ حقوقی در انتظار پرسپولیس و استقلال

معمای فسخ آسانی و شایعه درباره «بیفوما»

هم‌زمان با راهپیمایی صدها هزار نفر، مراکز دولتی و رسانه‌ها هدف حمله قرار گرفتند و فروشگاه‌ها غارت شدند

فرانسه در کشاکش آشوب و اعتراض

نگاه

روز پرستار بر بهبود شرایطشان مؤثر است؟

یادداشتی از بابک زمانی

ماجرای آیفون‌های دریایی و دعوای مالکیت

یادداشتی از محمدهادی جعفرپور

یادداشت

اعتمادسوزی در روزهای تهدید

سیدفرید موسوی

نماینده مجلس

ایران در روزهایی سرشار از نگرانی و بالاتکلیفی به سر می‌برد. هنوز نمی‌دانیم تهدیدهای نظامی به کجا خواهد رسید، محدودیت‌های اقتصادی تا چه اندازه گسترش خواهد یافت و این وضعیت چه زمانی پایان می‌یابد. خانواده‌ها نگران معیشت و امنیت فردای خود هستند، تولیدکنندگان برای ادامه فعالیت با دشواری مواجه‌اند و بسیاری از آینده‌مانده است. جامعه زیر فشار این نااطمینانی، هر روز بخشی از توان اقتصادی و روانی خود را از دست می‌دهد.

در برابر تهدیدهای خارجی و سخنانی که آشکارا از ویرانی ایران می‌گویند، نیروهای مسلح کشور ایستاده‌اند و از استقلال و تمامیت ارضی ایران دفاع می‌کنند. این ایستادگی شایسته قدردانی است. دستگاه دیپلماسی نیز مسئولیت سنگینی برای کاهش تهدیدها بر عهده دارد. در داخل کشور، حفظ توان مردم برای تحمل فشارهای طولانی اهمیتی حیاتی یافته است. ادامه این مسیر به تاب‌آوری ملی نیاز دارد و اعتماد عمومی پشتوانه اصلی آن است. اعتماد بر رفتار اقتصادی و اجتماعی مردم اثر مستقیم دارد. وقتی آینده مهم است و اطمینان به تصمیم‌های مسئولان کاهش می‌یابد، خانواده‌ها هزینه‌های خود را محدود می‌کنند، بنگاه‌ها سرمایه‌گذاری را به تعویق می‌اندازند و صاحبان پس‌انداز برای حفظ ارزش دارایی خود به بازارهای ارز و طلا روی می‌آورند.

سازمان نفوذی سازی

نوبت دوم

«خلاصه آگهی عرضه عمومی»

شناسه آگهی ۲۲۹۷۶۲۰

رجوع به صفحه ۳

م الف ۲۳۰۰